

במדינה

(המשך מעמוד 18)

הקריאו את מכתביו של ארנון אל הוריו ואל חברתו ישראלה, בת קיבוץ אפיקים. המכתבים היו כל כך נפלאים. כל כך מלאי רגש — הקליטו אותם על טיפף והוא שמור אצל מזכיר המשק.
 "הלילה זה יקרה". בין המכתבים שהוקראו ליד קברו של ארנון היה מכתב



סג"ם ארנון צור*
תחושת הגורל

אחד, מזעזע במיוחד. הוא הכיל סיפור דמיוני שכתב ארנון כשישה שבועות לפני שנהרג. הוא כתב אותו ביחידתו, ליד התעלה, ושלח אותו לחברתו. הסיפור הדמיוני הכיל תיאור מפורט של התקפת מארב מצרי על סיור בו משתתף ארנון. הוא תיאר בו את פציעתו ואת שלבי מותו. בין השאר כתב: "אני שוכב בבית-חולים במיטה צחורה. אני מתחיל לא להרגיש את הרגליים. אט אט אני מתחיל לאבד את התחושה בגוף".

התיאור בסיפור היה כל כך דומה למציאות, עד שנדמה היה שמישהו אחר כתב אותו אחרי מותו של ארנון. אולם הוא לא היה המכתב היחיד של ארנון שהכיל נבואה לגבי עתידו. ערב צאתו לסיור שבו נפצע, כתב ארנון מכתב לחברתו: "אנחנו יוצאים הלילה לסיור. אני מפחד. אני מפחד. אני מרגיש שהלילה זה יקרה". המכתב הגיע אל ישראלה אחרי שנודע לה כבר על פציעתו של ארנון.

שלושה חברים — שלושה חללים.
 רגישותו של ארנון צור, לא התבטאה רק בכושרו לנבא את דרך מותו. הוא היה אמן בנושאתו. במועדון של שער-הגולן נפ

תמונתו האחרונה על הזחל"ם בו נפצע.

הצ'ין חינוך ראשי ולהקת הנח"ל יוצאים למסע נגד השינאה

הכף לכיוון של שלום עם ישראל.

★ ★ ★

נגד

צמחיו הרע

ריאתו של קצין החינוך הראשי של צה"ל לחיילי צה"ל, הבהירה בפעם נוספת עובדה שאינה חדשה: כי טובי ה"מפקדים בצה"ל נמנים על מחנה השלום. בתקופה בה מרים ראש דוקא מחנה ה"מיואשים מהשלום, היה בכך משום קרן אור ותקווה, ששיר השלום של להקת הנח"ל שימש לה דגל.

ואילו את דגל מחנה שוללי השלום — הפיזמון העולם כולו נגדנו, תקף השבוע ה"פובליציסט אמנון רובינשטיין במאמר ב"הארץ".

"יש, כמובן, בקרבנו יסודות המעוניינים ביצירת הלך רוח של מצור, של סתגרות

החייל שלא שוא, שלא שש לקרב מתוך יצר השמדה."

★ ★ ★

עתיד היחסים

עם הערבים

להתפתחות אפשרית של רגשות "שנאה ולמעשים המזעזעים עליידי רג" שות כאלה יש השלכה חמורה לא רק על יעילות הלחימה של צה"ל. המשך טילקה במאמרו: "בתופעות כאלו טמונות סכנות להתפתחותו המוסרית, לעתיד יחסינו עם העולם הערבי, להתנהגותם של הערבים, לתדמיתה של ישראל בעיני יהדות העולם והחברה הבינלאומית ולדמותה של החברה הישראלית..."

למניעת התפתחותם של רגשי שינאה כלפי הערבים יש חשיבות עליונה מבחינת עתיד יחסינו עם העולם הערבי.

חלק מן הציבור בלבד, אך המשך הלחימה, ההתפכחות מן התקווה התמימה שהמלחמה תביא לנו סוף סוף את השלום, והקושי "לראות את הסוף" — יוצרים ללא ספק הלכי רוח שבהם מתחזקת הכמיהה לשלום והרפכת לרגש עז וכללי..."

"ככל שתעמיק אהבת השלום במחננו — כך יחזק צה"ל. במצב המדיני והבטחוני שבו אנו נתונים אין סכנה נשקפת לרוחו של צה"ל מצד אהבי השלום. הפציפיותם במקרה שלנו לעולם לא יהפך לדפיסיותם, משום שמעבר לויכוחים המדויקים על עתיד הסיכסוך ועל הסדרי השלום — קיימת בקרב העם ההכרה — שהאויבים הם המכ"תיבים את המלחמה..."

את אחד הנצחונות הראשונים והמכ"רעיים ינחלו הערבים עלינו ביום שבו נאבד את אהבתנו לשלום, את אמונתנו באדם ואת קנאותנו לעקרונות של מוסר, אף בר"



"שירו. שיר לשלום! אלן חלחשו חפילה!" - להקת הנח"ל אבצעת את שיר השלום

יהודית הרוחה כל השפעה "גויית". הלך רוח מסוג זה הוא קרקע פורייה לשוביניזם תרבותי ורוחני. הוא יוצר חממה המוגנת בפני רוחות רעות הבאות מן החוץ ומונע את ההתמודדות החברתית והמסחר החפשי ברעיונות ובעדות. לפסילה טוטאלית של העולם... פסילה כזו מרחיקה אותנו מן החברה הפתוחה, מן הויכוח החופשי, מה"סובלנות ההומאנית אליה חותרים רבים מאתנו.

"בצד החליל שאנו מקימים כמו ידינו, יצמחו צמחי רעל."

"...אנו מאמינים — ויש לכך הוכחות ממשיות — כי בין הערבים קיימים גורמיים, שאינם נגררים בהיסטריה הכללית נגד ישראל. גורמים אלה מכירים בכך, שלא ישר"אל היא האויב האמיתי של הערבים — אלא הפיגור החברתי שלהם."

"...נגביר את כוחם של הגורמים ה"מבינים את המציאות. אנו בטוחים, כי יבוא יום, שבו יתחזקו גורמים אלה עליידי המציאות, המוכיחה כי אין כוחם של הערבים לבצע אותנו במלחמה, והם יכריעו את

העם הנוראים ביותר של להט המלחמה."

★ ★ ★

רקע נוח

להתפתחות השינאה

משך ישרי דמיונו של קצין החינוך של צה"ל בעבר, היה מאמרו של קצין החינוך של צה"ל בהווה. כתב אלוף-מישנה יצחק ארד במאמרו, בין השאר: "...לחימה זו שהאויב מנהל נגדנו, אופיה ויעדיה, יוצרים רקע נוח להתפתחות זרעי שנאה בקרבנו, לערבי באשר הוא ערבי, על כל הסכנות החמורות הכרוכות בדבר. המשך המצב הקיים — ואם נהיה ריאליים עלינו להכיר בכך, שמצב זה עשוי להימשך זמן רב — עלול להביא להיווצרות רגשות שנאה כלפי ערבים, באשר הם ערבים, מבלי להבחין בין מבצעי הפשעים ו"עווריהם לבין אנשים חפים מפשע..."

"צה"ל יכול להיות גאה על כך, שלמרות היותו תחום הלחימה רצופה עם האויב זה למעלה מ-21 שנה, לא התפתח בקרב חייליו ומפקדיו רגש של שנאה כלפי העם הערבי..."

★ ★ ★

מנצח — מי

שלא שוא

תוצאה מכך, אין החייל הישראלי "והחייל הערבי דומים במניעיהם. בצד הישראלי ניצב חייל שאינו שוא את אויבו; חייל הנלחם מתוך הכרה, שהאויב הוא המאלץ אותו להילחם על חייו; חייל שאינו שש למלחמה. מן הצד הערבי עומד חייל, שחונק על שנאה; חייל שיצא לקרב, כשי הוא נסחף בגלים של תאוה-הרג ושאינו השמר. את התוצאות הנורעות משוני זה אצורים כולנו: בכל המלחמות הללו ניצח

איש השבוע

אל"ם יצחק ארד

קצין חינוך ראשי של צה"ל

במלחמת העצמאות זכה קצין תרבות אחד לפירסום במיוחד. היה זה אבא קובנר, יליד ליטא, פרטיזן וקצין בצבא האדום לשעבר, שהיה קצין התרבות של חטיבת נבעתי. בדפי הקרב שלו, שנועדו להלחיב את הלוחמים, ניסה אבא קובנר להחדיר בחיילים את הישגיה לאויב. בתום המלחמה התפתח יוזכע על יעילות תפיסה זו.

השבוע בא קצין אחר בצה"ל, בעל אותו מוצא ואותו רקע: כשל אבא קובנר, והטיף בדיוק למדיניות הפוכה: ללחימה ללא שני אה. היה זה אלוף-מישנה יצחק ארד, קצין החינוך הראשי של צה"ל. המוכר יותר ב"כיניו "טולקה". טולקה נולד לפני 43 שנים בליטא, שם למד בבתי-ספר עבריים. כשפרצה מלחמת העולם השנייה, והוא אז נער בן 13, הוא נמלט מעירית מולדתו, הוריו



טולקה

ניספו בשואה ואילו הוא חזר לנטו בעירו. הוא נתפס על ידי הגרמנים ונשלח לעבודת כפייה במיזן נשק שלל טוביטי. הוא אירגן שם קבוצה מחתרתית שסחבה נשק מהגרמנים, הצליח להימלט ולהצטרף אל ה"פרטיזנים ביערות ליטא. הוא הצטרף ליחידת צנחנים ליטאים שפעלה ליחידה פרי"טזנית, ביצע פעולות חבלה, הוריד בעצמו 16 רכבות נשק גרמניות מהפסים. ב"1944 התגייס טולקה לצבא האדום ו"שירת בו עד תום המלחמה. הוא עלה לארץ ב"1945 באנית מעפילים. היה חבר בקיבוץ יגור והצטרף ליחידת הטייס של המפלמ"ח. בתחילת מלחמת העצמאות היה טייס בגוש עציון, אך לא המשיך להיות טייס קרבי. את המשך המלחמה עשה כקצין חבלה ב"חטיבת הראל של המפלמ"ח. השתתף כמ"ש בכל הקרבות באזור ירושלים. כשפורקה חטיבת הראל הצטרף טולקה כמפקד פלוגת בשריון, התקדם בסולם הדרגות. במבצע קדש ב"1956 היה קצין שריון ראשי וב"מלחמת ששת הימים שרת בתפקיד בכיר. הוא בוגר אוניברסיטת תל-אביב בהיסטוריה ומדעי-המדינה וכשנושא ההתמחות המיוחד שלו היא השואה.